

STAVANGER DOELWIT

GEVAAR UIT DE DIEPTE

DE NOORDSE PROTOCOLLEN

BOEK 3

JOHN ERIKSEN

Colofon

Opmerking: De personages en gebeurtenissen in dit boek zijn fictief. Eventuele overeenkomsten met bestaande personen, levend of dood, berusten op toeval.

Copyright © 2026 John Eriksen Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Omslagfoto: Arvind Vallahb / unsplash

Redactie: Edition Svanen / Friedrich Steindorf

Uitgeverij

Edition Svanen K. Sewekow Droste-Hülshoff-Str. 35 22609 Hamburg, Duitsland

www.john-eriksen.net

Eerste druk: 2025

ISBN: 978-94-03880-12-9 (e-book)

NUR: 305 (Thriller) / 340 (Misdaadroman)

Disclaimer: De meningen en feiten in dit boek zijn die van de auteur en weerspiegelen niet noodzakelijk die van de uitgever. De auteur en uitgever aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolledigheden.

DE NORDLYS, NOORDZEE 1970

Stavanger, 15 januari

De Nordlys lag diep in het ijskoude water van de haven van Stavanger. De wind joeg sneeuwvlokken heen en weer over het dek, die glinsterden in het licht van de havenlampen. Vooraan, tegen de metalen rand van de kade, had zich een laag ijs gevormd. Kapitein Bjørn Hegeland keek naar zijn tachtig meter lange schip en voelde een zekere trots. Het deinde zwaar en zacht in het havenbekken, terwijl twee kranen aan de kade lading aan dek hesen.

"Zulke kranen kunnen tien man in de haven vervangen", zei Hegeland, zijn blik over de installaties latend glijden. "Op een dag zou zulke techniek mij ook nog kunnen vervangen, als ik niet oppas."

De havenmeester kwam naast hem staan. "Je herkent onze haven bijna niet meer terug", zei hij. Zijn donkerblauwe uniform met de karakteristieke gouden knopen leek een overblijfsel uit een ander tijdperk.

"Vroeger stonden hier alleen maar sardinefabrieken", antwoordde Hegeland. "Nu komen de oliemaatschappijen en moderne techniek." Ze keken toe hoe de waarschuwingslichten van de voertuigen zich weer spiegelden in de plassen op de kade. "Als jongen werkte ik daar nog, in de machinehal van de scheepswerf", dacht Hegeland terug. "Nu willen ze daar kantoren bouwen."

De havenmeester knikte. "Ach, Bjørn. Dat is de nieuwe tijd. En die

brengt ons allemaal welvaart als nooit tevoren. Wat denk jij? We worden vast zoiets als de Zwitsers van het noorden, of niet soms?"

Hegeland knikte. De koude wind gierde over de kade. Uit de Sjømannskroa klonken luide muziek en gelach. Amerikaanse oliearbeiders vulden de kroeg, dronken whisky voor een weekloon en zongen luidkeels mee met Simon & Garfunkel. Ole Larsson stond achter de bar; een jaar geleden was hij nog lasser op de scheepswerf, nu verdiende hij als cafébaas met gemak het dubbele.

"De Texanen betalen zonder aarzelen", had hij Hegeland de vorige week nog toevertrouwd. "In de olie-industrie zit het geld los."

"Kapitein!"

Hegeland draaide zich om. Knut Ohlson, zijn eerste stuurman, haastte zich over de ijzige kaaistenen naar hem toe. Anders dan veel van de jongere officieren was Ohlson zijn carrière niet in collegezalen begonnen, maar op vrachtschepen. "De voorbereidingen voor het uitvaren verlopen volgens plan", meldde hij. "Over twee uur kunnen we vertrekken."

Hegeland knikte hem toe. "Dan kan het weldra beginnen. We hadden het net over de veranderingen." Hij wees naar de verweerde havengebouwen, waarvan de witte verf afbladderde. "Sinds de oliemaatschappijen hier zijn, heeft niemand meer oog voor de oude panden."

"Of voor de vissers", voegde Ohlson eraan toe. "Maar eerlijk gezegd: wie gaat er nog als visser de zee op, als de concerns het drievoudige betalen? Wijzelf, als onderzoeksschip, zijn vorige maand nog drie man kwijtgeraakt aan het booreiland."

"Dat wordt een gouden toekomst", zei Hegeland. "Nou, dan pikken wij daar ook een graantje van mee." Bijna automatisch tastte hij naar de loonstrook in zijn zak. Het papier knisperde; erop stond een afrekening van maar liefst drieduizend kronen. Hij herinnerde zich de ochtend thuis, in hun kleine keuken. Zijn vrouw Marie had in haar versleten blauwe jurk bij de oven gestaan. De geur van haar gebak had in de lucht gehangen, en omdat ze de ochtend van zijn vertrek een beetje nerveus was geweest, had het licht aangebrand geroken. Het liefst maakte ze kaneelbroodjes, en Hegeland at ze het liefst vers uit de oven. En ze hadden hem ook vanochtend goed gesmaakt.

"Ik dacht aan een appartement aan de Østre Havn", had hij tegen Marie gezegd. "Daar zouden we twee kamers extra hebben, misschien zelfs een balkon met uitzicht op de haven."

"Met uitzicht op jouw schepen?" Ze had geglimlacht en een haarlok

achter haar oor gestreken. Haar ogen hadden gefonkeld, net als op de dag van hun verloving. "Nog wat suiker, Bjørn? Ze zijn een beetje aangebrand, maar ik hoop dat ze toch lekker zijn." Ze reikte hem de kaneelbroodjes aan. "Pas goed op jezelf daarbuiten. Het weer belooft niet veel goeds."

Die bezorgde ondertoon kende hij al twintig jaar. Lars had slaperig aan tafel gezeten, zijn nog niet ingepakte schooltas naast zich.

"Breng een walvis voor me mee, papa", had zijn zoon tussen twee happen door gemompeld. Met het nieuwe salaris kunnen we hem naar de privéschool sturen, had Hegeland gedacht. Dan veranderen die rode onvoldoendes eindelijk in achten en negens.

Buiten op zee viel het licht op de havenmond in de grauwe ochtendschemering. De silhouetten van de vuurtorens tekenden zich af, hun lichten knipperden in een gestaag ritme door de natte sneeuw.

In nog geen tien jaar tijd was Stavanger fundamenteel veranderd. De Noorse regering had de eerste concessies voor oliewinning in de Noordzee verleend, en bijna van de ene op de andere dag was de industriestad uitgegroeid tot een centrum van de internationale olie-industrie. De conservenfabrieken en scheepswerven die Stavanger generaties lang hadden gekenmerkt, moesten nu naar de achtergrond treden. Concerns vestigden er hun kantoren en haalden ingenieurs en technici naar de stad. De vastgoedprijzen stegen sterk.

Waar vroeger de vrachtschepen van de conservenfabrieken en de werkboden van de scheepswerven voeren, verkeerden nu moderne bevoorradingsschepen heen en weer tussen de haven en de platforms. Hegeland keek naar een van de nieuwe stalen kolossen die door de haven voer. De Northern Star was pas de vorige week in de vaart genomen. Hij vond dat het schip een triomf van de Noorse ingenieurskunst was, en de geest van de jaren zeventig.

Hij herkende de man aan het roer. De kapitein was zijn carrière begonnen als eenvoudige machinekamerassistent en voerde nu het bevel over het nieuwe schip. Net als zovele anderen had hij zijn kans gegrepen om van de scheepswerf over te stappen naar de olie-industrie, en was hij het gezicht geworden van het nieuwe Stavanger.

Hegeland haalde diep adem. "Ruik je dat? Dieselbrandstof en machineolie, in plaats van vis en zout."

"De geur van vooruitgang en geld", beaamde Ohlson, wijzend naar de nieuwe terminal aan de westelijke pier. De gele kranen flankerden het gebouw en glansden zelfs in het schemerige winterlicht.

"Duits precisiewerk", voegde Hegeland eraan toe. "Elke kraan daar kan dertig ton heffen."

"Weldra komen de containers waar iedereen het over heeft", merkte Ohlson op. "Dan komen er metalen kisten in plaats van pallets."

Ze keken naar een groepje havenarbeiders dat tijdens de pauze de nieuwe installaties bekeek. "Kijk toch naar hun gezichten", zei Hegeland. "Ze verheugen zich als kinderen over de moderne techniek."

Hij richtte zijn blik weer op de Nordlys. Op het dek gaf Ohlson nu enkele matrozen instructies. De mannen volgden zijn bevelen op.

"Professor Larsen wil uitvaren zodra zijn team de kalibratie heeft voltooid", meldde Ohlson, terug bij Hegeland. Hij keek op zijn klembord en liep de lijsten na. De papieren waren zorgvuldig bijgehouden, elke checklist afgevinkt.

Hegeland had Ohlson zelf voor deze reis uitgekozen. De man had weliswaar weinig verstand van de wetenschappelijke apparatuur aan boord, maar hij kende de zee goed. Wat hem echter eigenlijk zorgen baarde, was de achtergrond van hun reis, waarover hij vrijwel niets wist. Zijn blik ging naar de bewakers in militaire uniformen die langs de kade patrouilleerden. Van de marinecommandant had hij slechts vage instructies gekregen, en ook niet het eigenlijke doel. Alleen het zeegebied dat ze moesten bevaren, was precies omschreven. Hij krabde aan zijn kin. Sinds wanneer ging er bij een gewone onderzoeksreis zoveel geheimhouding mee gepaard?

De wind wakkerde aan. Enkele sneeuwvlokken bleven aan de rand van de ramen van de brug hangen. Ohlson trok zijn kraag hoger op en maakte een aantekening op zijn klembord; hij zou later een onderhoudsopdracht voor de afdichting opstellen. Hegeland keek uit naar de havenmond. Daarbuiten kon inderdaad een storm opsteken; misschien had zijn vrouw met haar intuïtie toch gelijk.

Professor Henrik Larsen controleerde voor de derde maal de aansluitingen van de seismische scanner. Het schip slingerde daarbij heen en weer en de kabels trilden in hun bevestigingen.

"Alles in orde, professor?" Anders Bakken, zijn jonge assistent, hield de meetwaarden op de monitor in de gaten.

"Ik ben bijna klaar." Larsen klopte op de metalen behuizing van het apparaat dat het middelpunt van het laboratorium vormde. "Ons apparaat werkt perfect."

"Die computerkasten zijn indrukwekkend", zei Bakken, wijzend naar de apparaten ter grootte van een koelkast die een hele wand in beslag

namen. De magneetbanden draaiden ritmisch rond. Het was de modernste techniek die begin jaren zeventig beschikbaar was.

"Dat is meer rekenkracht dan de hele Universiteit van Oslo", zei Larsen met onverholen trots. "Zelfs de marine heeft nog nooit zoiets gehad."

Larsen had het basisidee voor de scanner in 1967 ontwikkeld, tijdens een onderzoeksverblijf in de Verenigde Staten. De Amerikaanse marine experimenteerde destijds met hoogfrequente sonarimpulsen voor het opsporen van onderzeeërs. Tijdens een van die tests deed hij een ontdekking: de echo's die de sonargolven produceerden, leken informatie te bevatten over de zeebodem waar tot dan toe niemand nader onderzoek naar had gedaan. In plaats van naar onderzeeërs te zoeken, kon de technologie de ondergrond zelf doorlichten.

De Noorse regering had aanvankelijk gearzeld. "We beschikken al over sonarsystemen op onze exploratieschepen", had de ministeriële adviseur tegen hem gezegd, toen hij het idee had gepresenteerd.

Toen volgden de eerste proefmetingen voor de kust. De bestaande apparatuur herkende slechts grove structuren; de scanner van Larsen leverde daarentegen gedetailleerde beelden van de zeebodem op.

De grootste uitdaging was de gegevensverwerking geweest. De computers van de universiteit bezweken onder de gegevensstroom; één enkele scan leverde meer informatie op dan een week gewoon onderzoek. Larsen vond de oplossing in een marinedepot in Tromsø. Tussen afgedankt oorlogsmateriaal ontdekte hij de bijna nieuwe computers van de kustverdediging. Ze waren ontworpen voor de coördinatie van de radarstations, maar uiteindelijk nooit ingezet. Hij onderzocht ze en stelde vast dat ze konden worden omgebouwd voor zijn doeleinden.

Drie maanden lang had hij de algoritmen geoptimaliseerd, totdat de machines de complexe berekeningen aankonden. Het resultaat overtrof alle verwachtingen: de scanner kon niet alleen rotsformaties herkennen, maar ook de dichtheid en samenstelling ervan analyseren — nauwkeurig genoeg om olievoorraden van gasinsluitingen te onderscheiden.

De deur van het laboratorium ging open. Dr. Kristina Berglund kwam binnen, een map met documenten onder haar arm. "De watermonsters vertonen verhoogde koolwaterstofwaarden", zei ze zonder omhaal. Haar heldere stem had een licht Zweeds accent. "Natuurlijke olie lekkage, of iets groters in de diepte."

"Wat vermoedt u?", vroeg Larsen, een stap dichterbij komend.

Ze streek een kastanjebruine haarlok achter haar oor, die uit haar praktische knot was losgeraakt. "Mijn instinct zegt: iets groters."

"Stockholm heeft u niet voor niets een hoogleraarschap aangeboden", merkte Larsen bewonderend op.

"Toch blijf ik erbij: hoe graag ik ook op de universiteit werk, de zee begrijp je niet vanachter je bureau", antwoordde ze met een smalle glimlach.

Dr. Berglund was een zeldzaamheid in het marien onderzoek, dacht Larsen. Ze was een vrouw in een door mannen gedomineerd vakgebied. Hij had haar tegen de weerstand van enkele collega's in voor het team geselecteerd. "Haar expertise op het gebied van mariene biologie zal ons nog goed van pas komen", had hij tegen de marinecommandant gezegd.

"Ik hoop dat de mannen van de bemanning inmiddels aan u gewend zijn geraakt", zei hij. Berglund droeg haar gebruikelijke eenvoudige laboratoriumkleding: een witte blouse en een marineblauwe broek.

"Ik hoop toch dat mijn bekwaamheid voor zich spreekt", antwoordde Kristina. Op tweeëndertigjarige leeftijd had ze al internationale opzien gebaard, en die vastberadenheid was in haar blik te lezen. Haar onderzoek naar diepzeevisbestanden had de gevestigde aannames van de Noorse visserijsector overhoopgehaald.

Bakken tikte op de hoofdconsole. De jonge ingenieur had aan de technische universiteit van Trondheim belangrijke vooruitgang geboekt op het gebied van gegevensverwerking. Naast hem spuwde de printer eindeloze banen papier uit, de randen geperforeerd met de karakteristieke transportgaatjes. De afgedrukte kolommen cijfers bevatten de gegevens die ze nodig hadden.

"De koelaggregaten werken binnen het optimale bereik", zei Bakken, wijzend naar de met sneeuw bedekte patrijspoorten. "Maar deze temperatuurschommelingen door de storm zouden ons weleens parten kunnen spelen."

Larsen knikte instemmend. "De scanner is ontworpen voor arctische omstandigheden", zei hij, de meetwaarden doorlopend. "Een beetje sneeuw zal onze gegevens heus niet verstoren."

De laboratoriumdeur ging opnieuw open. Een langgerekte man in onberispelijke werkkleding kwam binnen. Larsen keek op. Er was iets aan hem dat hem vreemd voorkwam. Zijn bewegingen waren gecoördineerd, heel anders dan de typische zeemansgang.

"Excuseer me", zei hij met een glimlach. "Ik voer nu een routinecontrole van de elektrische systemen uit."

"We zitten midden in de kalibratie", antwoordde Bakken scherp. "Dat kan best nog even wachten."

De man tikte op zijn naamplaatje. "Johannsen, elektricien. De veiligheidsvoorschriften gelden ook tijdens wetenschappelijk werk."

Larsen deed een stap naar voren en bekeek heimelijk de handen van de man. Ze waren glad en verzorgd, niet de handen van iemand die dagelijks met gereedschap werkte. "Bent u nieuw aan boord? Ik kan me niet herinneren u ooit gezien te hebben."

"Pas sinds Stavanger aan boord", antwoordde Johannsen ontwijkend, terwijl hij naar het schakelpaneel liep. Zijn blik gleed over de scanner.

"Vreemd", fluisterde Larsen tegen Berglund. "Zijn handen: die hebben geen eelt, geen sporen van slijtage."

"Bedoelt u dat hij hier eigenlijk niet thuishoort?", vroeg ze zachtjes.

"Misschien. Maar laten we hem zijn gang laten gaan. In de wetenschap is achterdocht net zo'n slechte raadgever als goedgelovigheid."

Enkele uren later ploegde de Nordlys door de hoge golven, ver voor de Noorse kust. In het laboratorium boog professor Larsen zich over de printer, die nu onophoudelijk meetwaarden uitspuwde. "Deze gegevens zijn verbazingwekkend", zei hij, terwijl zwarte letters over het gestreepte eindeloze papier rolden. Het ritmische geklik van de magneetbanden klonk op de achtergrond.

Berglund vocht ondertussen tegen misselijkheid die haar al uren teisterde. Ze had zich vastgeklampt aan de tafel, de knokkels van haar hand wit van de spanning. Het zag ernaar uit dat ze zeeziek was geworden, maar ze probeerde dat te verbergen.

"Zo, mevrouw de dokter, last van een zwakke maag?" Een matroos genaamd Jensen leunde grijnzend tegen de deurpost. "Misschien had u toch beter thuis kunnen blijven, bij uw potten en pannen."

Enkele matrozen verder in de gang lachten. Kristina richtte zich op. Met haar bijna een meter tachtig overtrof ze Jensen met een halve kop.

"Weet u", zei ze met een klein glimlachje, "zeeziekte heeft niets met geslacht te maken. Ze wordt veroorzaakt door een verstoring van het evenwichtsorgaan. Een fascinerend fenomeen, eigenlijk."

Ze pakte nadrukkelijk kalm een monster van de werkbank. "Zal ik u de neurologische details eens uitleggen? Met diagrammen erbij?"

De matrozen in de gang grijnsden nu naar Jensen, niet meer naar

Berglund. Het gezicht van de matroos liep rood aan. "Ik... eh... heb dienst", mompelde hij, en verdween.

Knut Ohlson trad uit de halfschaduw naast de deur tevoorschijn. De eerste stuurman had de scène gadegeslagen.

"Dat was indrukwekkend", zei hij. "U hebt een opmerkelijke manier om met conflicten om te gaan."

"Kennis is het beste wapen tegen vooroordelen", antwoordde Kristina, terwijl ze haar slapen masseerde. "En een beetje humor kan ook geen kwaad."

"De storm wordt erger", merkte Ohlson op, wijzend naar de patrijspoorten waartegen de golven kletsten. "Kapitein Hegeland maakt zich zorgen."

"De metingen kunnen niet wachten", antwoordde Larsen, zonder op te kijken. "We hebben lang op deze reis gewacht en nu moeten we die tot dusver onontgonnen zone in kaart brengen."

Hij staaarde naar de rijen cijfers die de scanner opleverde. De meetsignalen drongen, ondanks de woelige zee aan de oppervlakte, diep de zeebodem in. Plotseling schrok hij op. Zijn vingers gleden over een reeks cijfers die niet overeenkwam met de eerdere metingen.

"Bakken." Hij wenkte de jonge ingenieur naar zich toe. "Kijk hier eens naar."

Bakken kwam naast hem staan. Hij nam de waarden op een afgedrukt vel door en keek verbaasd naar de cijfers.

"Is dat...?" Hij slikte. "Professor, de waarden zijn geverifieerd. De metingen wijzen op een behoorlijk groot olieveld."

"Dat had ik al vermoed", zei Larsen, over zijn voorhoofd vegend. "Al had ik het niet geloofd."

Berglund vergat haar misselijkheid en kwam dichterbij. "Wat hebt u gevonden?"

"Iets groots", antwoordde Larsen. Het was merkbaar warmer geworden in het laboratorium, maar dat leek hem van ondergeschikt belang. "Bakken, projecteer de omvang."

De jongeman startte het visualisatieprogramma, wat op de rekenmachines enkele minuten duurde. De printer begon lijn voor lijn een driedimensionale weergave te tekenen. Dikke zwarte strepen markeerden de olievoorraden.

"Mijn god", fluisterde Berglund. Als marien bioloog zag ze onmiddellijk het belang van de gegevens in.

"Het veld strekt zich uit tot hier", zei Bakken, wijzend naar de westelijke grens van de projectie. "Ver buiten de Noorse territoriale wateren."

"Ongelooflijk", mompelde Larsen. Zijn hand trilde licht toen hij naar de telefoonhoorn reikte. "Brug? Laboratorium hier. We hebben onmiddellijk een versleutelde verbinding met het vasteland nodig."

"Hoe groot is het veld?", vroeg Berglund, de gegevens nader bestuderend. Haar vingers volgden de contourlijnen van de geprojecteerde kaart.

"Groter dan alles wat we tot nu toe kenden", antwoordde Larsen. Zijn stem klonk nuchter, maar hij trilde licht van opwinding. "De gelaagdheid, de dichtheid... daar beneden liggen vermoedelijk miljarden vaten olie."

"De Noorse regering moet onmiddellijk op de hoogte worden gebracht", zei Bakken. "Voordat iemand anders er lucht van kan krijgen."

"De gegevens zijn kostbaar", zei Berglund. "We moeten voorzichtig zijn over met wie we erover praten."

Ohlson, die nog steeds bij de deur stond, keek naar de drie wetenschappers. Iets in hun opwinding maakte hem onrustig. In twintig jaar op zee had hij geleerd dat waardevolle ontdekkingen zelden zonder complicaties bleven.

Drie dekken onder het laboratorium ging de deur naar de hulpgeneratorruimte open. De hoofdmotoren draaiden gelijkmatig en hun diepe gebrom drong door de stalen wanden heen. Een tengere gestalte glipte naar binnen. De bewegingen waren doelgericht. Hij leek een man te zijn die wist wat hij zocht. Met enkele handgrepen opende de indringer het deksel van de klimaatregeling. Zijn werk was methodisch. De sneden die hij in de leidingen maakte waren zo netjes dat ze pas bij nauwkeurige inspectie zouden opvallen. Enkele vakkundige ingrepen aan de regelaars, en hij verdween weer in de gangen van het schip.

In het laboratorium merkte Bakken ongeveer tien minuten later de eerste verandering op. De monitoren van de koelsystemen gaven een temperatuurstijging aan. "Professor? De koelwaarden vallen buiten het optimale bereik." Zijn vingers typten nieuwe commando's in de console. "Het systeem draait al op de bovengrens."

Larsen fronste zijn wenkbrauwen. Hij haalde een dik dossier uit de kast, en bladerde naar de kalibratiegegevens van de vorige dag. "Dat kan niet. We hebben gisteren alles driemaal gecontroleerd."

De meetwaarden vertoonden minimale afwijkingen die samen een verontrustend patroon vormden. "We moeten de rekenkracht terugschroeven. Anders dreigt bij deze temperaturen gegevensverlies."

De scanner bleef werken, zijn sensoren tastten de zeebodem af. Maar in de datasets verschenen de eerste onregelmatigheden. De processors van de militaire computers werden warmer dan volgens de specificaties toelaatbaar was.

De fouten waren subtiel, dacht Bakken, te klein om meteen op te vallen. Hij wreef in zijn ogen. Na jarenlang met de nieuwe computers te hebben gewerkt, kende hij het verschil tussen gewone schommelingen en echte problemen. Er klopte iets niet aan de waarden, maar hij kon de oorzaak niet vinden.

De hitte in het laboratorium werd onaangenaam. Hij maakte zijn kraag los en wierp een blik op de precisethermometer aan de muur. De temperatuur was de afgelopen twintig minuten met vijf graden gestegen.

De wandtelefoon rinkelde schrill. "Laboratorium? Hier brug", meldde de radiotelegrafist zich. "We krijgen geen radioverbinding met het vasteland. De atmosferische storingen zijn te sterk."

Larsen onderdrukte zijn ergernis. De belangrijkste ontdekking van zijn carrière lag voor hem op de printer, en hij kon haar niet doorgeven. Het olieveld strekte zich ver buiten de Noorse territoriale wateren uit. Wie de exacte coördinaten bezat, had daarmee iets in handen. Hij vermoedde niet dat op dat moment de meetnauwkeurigheid van zijn scanner al afnam. De gevoelige elektronica vocht tegen de oplopende hitte, een gevecht dat ze niet kon winnen.

Knut Ohlson rookte zijn sigaret in de gang voor de machinekamer. Roken tijdens een storm was een gewoonte uit zijn tijd op vissersboten. Plotse-ling merkte hij hoe het ritme van de hulpgeneratoren was veranderd. Ohlson drukte zijn sigaret uit en gooide hem in een asbak. De deur naar de hulpgeneratorruimte stond op een kier. Ohlson vloekte, want dat was in strijd met alle voorschriften. In het licht van de noodverlichting zag hij het niet goed vastgeschroefde deksel van de klimaatregeling. Hij opende het. Zijn handen tastten over de kabels. Eerst vond hij niets, maar toen merkte hij dat ze waren gemanipuleerd. Hij keek beter en wrong zijn hoofd in de nauwe schakelkast. De doorsnijding van de hoofdleiding van de koelvloeistoftoevoer was nauwkeurig uitgevoerd. Geen enkele gewone scheepselektricien beschikte over zulk gereedschap.

Ohlson dacht na. Was er niet die technicus op het schip geweest die hij helemaal niet kende? Die pas net aan boord was gekomen? Zijn

papieren waren in orde geweest. Maar hij was niet typisch geweest voor een matroos. Destijds had hij dat afgedaan als iets wat alle technici hadden — ze waren gewoon anders dan de rest van de bemanning op schepen. Maar nu was er iets gebeurd. Ohlson verliet de ruimte en zijn voetstappen weerkaatsten tegen de stalen wanden. De Nordlys worstelde zich moeizaam door de woelige zee; het gehuil van de storm drong door tot diep in de romp. Ergens aan boord bevond zich een man die het schip saboteerde.

Aan het einde van de gang zag hij iemand de hoek omgaan. Ohlson liep sneller. "Halt", riep hij. "Blijf staan!"

De gang naar de machinekamer veranderde in een technisch doolhof. De leidingen liepen onbekleed langs de muur en kabelbossen hingen aan het plafond. Ohlsons voetstappen weerklonken op de stalen vloer, terwijl het gestamp van de machines door de romp trilde. Een deur sloeg dicht. Voor de hulpgeneratorruimte bleef Ohlson staan en gluurde door het raampje in de deur. Deze man, deze Johannsen, was bezig met de zekeringen. "Verdomme", vloekte Ohlson, en nam een aanloop. De deur brak met een klap uit zijn scharnieren.

Johannsen reageerde veel sneller dan Ohlson had verwacht. Een gerichte klap trof de eerste stuurman op de slaap.

"U bent geen zeeman", zei Ohlson, en spuugde bloed. Hij klampte zich vast aan het deurkozijn.

"En u bent te nieuwsgierig voor uw eigen bestwil", antwoordde Johannsen. Hij schudde zijn hoofd. Zijn dekmantel was ontmaskerd. "Weet u wat er met nieuwsgierige mensen gebeurt?"

"Ze krijgen antwoorden. Wie vraagt, krijgt antwoorden", stootte Ohlson uit. "Wie heeft u gestuurd?"

Johannsens hand gleed onder zijn overall. "Nou, die komt van ver. Dat is niemand die u zult kennen."

Een doffe klap deed het schip plotseling schudden. Stoom siste uit gesprongen leidingen.

"Wat hebt u gedaan?" riep Ohlson.

"Ik heb alleen maar... een handje geholpen", antwoordde Johannsen met een kille glimlach.

Ohlson reageerde. Hij maakte gebruik van het moment van afleiding en wierp zich op de onbekende. Beide mannen tuimelden tussen de zoemende generatoren. Johannsens hand gleed onder zijn overall en haalde een pistool tevoorschijn.

"Niet doen!" schreeuwde Ohlson en wierp zich opzij.

Het schot galmde door de krappe ruimte. De kogel sloeg in een schakelkast. Vonken spatten en verschillende controlelampjes doofden. "Verdomde idioot!" riep Ohlson. "Dat waren de zekeringen voor de koeling." Er klonk een dreigend gesis uit de koelvloeistofleidingen. De temperatuurmeter aan de muur schoot omhoog.

"Wat er nu gebeurt, is uw verantwoordelijkheid", zei Johannsen koeltjes. "De oververhitting zal een kettingreactie veroorzaken. U had de kans om u erbuiten te houden. Nu doet u mee."

In het laboratorium worstelde Anders Bakken verder met de steeds grilliger wordende gegevens. De cijfers die nog uit de printer kwamen, sloegen nergens meer op. "Professor, de meetwaarden vertonen nu bijna alleen nog afwijkingen", zei hij, en veegde het zweet van zijn voorhoofd. De hitte in de ruimte was nu merkbaar gestegen. "De temperatuur in de systeemkern ligt tien graden boven het maximum."

Larsen boog zich over de hoofdconsole. Zijn ervaring leerde hem dat een computersysteem niet zomaar oververhit raakte. Zeker niet een systeem dat voor arctische omstandigheden was gebouwd. "Start de nooduitschakeling", zei hij. "We kunnen het risico niet lopen dat..."

Een schrill gefluit uit de luidsprekers onderbrak hem. Op de afdrukken van de printer verschenen vervormde waarden.

"De koeling valt uit", riep Bakken. Hij stortte zich op de computerconsole met het toetsenbord en begon haastig commando's in te typen. "We raken de gegevens kwijt", riep hij. "Ik probeer te redden wat er te redden is."

Professor Larsen bestudeerde de laatste afdrukken van de printer. De coördinaten van het olieveld waren het belangrijkste. Daar zaten jaren van onderzoek in, die niet verloren mochten gaan. De gehele scanner moest onmiddellijk worden uitgeschakeld, voordat de oververhitting de gevoelige elektronica zou vernietigen. Maar daarmee zouden ze ook de nog niet opgeslagen gegevens verliezen.

"Bakken!" Zijn stem klonk luid. "Start de noodback-up. De coördinaten van de zuidelijke sector hebben voorrang."

De jonge ingenieur knikte. Zijn vingers hamerden op de toetsen. Zweet druppelde op het toetsenbord. De temperatuurmeter klonk gestaag verder. De wijzers van alle systemen stonden inmiddels in het rood.

"Ik heb nog maar twee minuten nodig voor de gegevensback-up", riep hij boven het gedreun van de ventilatoren uit.

Professor Larsen knikte. Zijn uitvinding, zijn levenswerk, dreigde

voor zijn ogen te mislukken. "Houd de scanner op de een of andere manier zo lang mogelijk in leven." Hij boog zich over de hoofdconsole, terwijl een bijtende geur van oververhitte elektronica de ruimte vulde.

Er klonk een luid gekrijs. Achter de metalen afdekking van de computer barstten meerdere condensatoren. Vonken spatten uit de hoofdconsole. "De gegevensback-up is bij negentig procent", meldde Bakken.

"De opnamen!" Larsen maakte zich los en strompelde naar de kast met de magneetbanden. "De meetgegevens..." Zijn vingers grepen de banden vast, toen er een schok door het schip ging.

Een deel van de plafondbekleding kwam los. Bakken zag het. "Professor!", schreeuwde hij en sprong naar de wetenschapper toe. Zijn uitgestrekte hand greep Larsens arm en hij wilde hem opzij trekken, terwijl brokstukken naar beneden stortten. Toch raakten de stukken plafond Larsen en bedolven hem gedeeltelijk. Bakken probeerde hem te bevrijden en ruimde het puin weg. Rook verspreidde zich door het laboratorium.

Berglund kwam naar hen toe. "We moeten proberen hem er samen onderuit te trekken", zei ze en hoestte. Haar gezicht zat onder het roet.

"En als we hem hebben, brengen we hem hier naar buiten", zei Bakken. Het schip helde al merkbaar naar één kant over.

Op de brug ontving kapitein Hegeland het bericht over de sabotage van zijn eerste stuurman. Zijn hand klemde zich om de hoorn. "Ohlson", riep hij in de telefoon. "Geef onmiddellijk het veiligheidsalarm. Stuur mannen naar de toegangen van het laboratorium. Niemand verlaat zijn post zonder rechtstreeks bevel."

Het schip kraakte onder de druk van de golven. De slagzij nam verder toe.

"Brand in het onderdek." klonk het door de scheepsluidsprekers.

Hegeland greep de microfoon. Hij probeerde zijn stem kalm te laten klinken, zoals die van een doorgewinterde schipper. "Hier spreekt de kapitein. We moeten het schip verlaten. Onmiddellijke evacuatie. Dit is geen oefening. Ik herhaal: dit is geen oefening."

De storm was uitgegroeid tot een woest onweer. Ijskoude regen geselde het dek, terwijl hoge golven tegen de romp van de Nordlys beukten. De bemanning baande zich een weg naar de reddingsboten. Op het doorweekte dek werkten de matrozen aan de davits, de bevestigingen van de reddingsboten. De wind rukte aan de opbouwen, dreigde de boten tegen de scheepswand te slingeren. Ijskoud water klotste over de reling en maakte het dek glad.

Op de brug wijzigde Hegeland de koers. Hij wilde het schip dwars op de wind brengen, zodat ze de reddingsboten veilig te water konden laten. De Nordlys lag inmiddels in slagzij en reageerde nu nog maar traag op zijn bevelen. De radar gaf storingen weer en de radio was dood.

"Kapitein, de wetenschappelijke afdeling is veilig in boot drie", meldde de communicatieofficier.

Hegeland knikte. "Hoeveel zitten er nog aan boord?"

"Nog maar een dozijn man, voornamelijk brugbemanning. Zij moeten nu ook gaan. De laatste reddingsboot is klaar!"

Hegeland wierp een laatste blik op de instrumenten. De oude wet, dacht hij. Hij moest als laatste van boord gaan. Plotseling dacht hij aan Marie, aan de kaneelbroodjes en aan Lars' slaperige gezicht.

"Tijd om te gaan", zei hij en liet het roer los. Hij volgde de matroos over de brug naar het evacuatiepunt. De laatste mannen stapten net in de reddingsboot toen Hegeland het dek bereikte. De boot schommelde gevaarlijk dicht bij de scheepswand. "Kapitein!", riep Ohlson, en stak zijn hand uit. Hegeland sprong in de boot.

Nog een hevige explosie deed de Nordlys op haar grondvesten schudden. Door de schok werden Ohlson en Johannsen in de ruimte met de noodgenerator tegen de grond geslingerd. Anders dan de eerdere ontploffing in het computerlaboratorium kwam deze schok uit de diepten van het schip.

Ohlson vermoedde dat zijn tegenstander precies dit effect had beoogd. De doorgesneden koelleidingen hadden een kettingreactie in gang gezet. Eerst waren de computers oververhit geraakt, daarna was de noodkoeling uitgevallen. Toen de compressoren doorbrandden, ontstak het ontsnappende koelmiddel op de oververhitte oppervlakken. Door de explosie was een van de hoofdgeneratoren uit zijn verankering gerukt.

Door een scheur in de romp stroomde ijskoud water uit de Noord-Atlantische Oceaan de machinekamer binnen. Olie uit de gebarsten hydraulische leidingen vermengde zich met het zoute water. De stalen vloer veranderde in een verraderlijk glad oppervlak.

Johannsen was als eerste weer op de been. Hij leek getraind te zijn; er was niets meer over van de bedrieglijk onhandige houding van de nepmatroos. Zijn ogen zochten naar het wapen dat hem tijdens het gevecht was ontglipt. Ohlson maakte van het moment gebruik. Hij wierp zich naar voren en ramde zijn schouder in Johannsens zij. Beide mannen vielen. Het ijskoude water stond al tot aan hun knieën. De generatoren draaiden nog op noodvermogen, maar hun toerental schom-

melde. Op de bedieningspanelen brandden rode waarschuwinglampjes.

Johannsen haalde uit. Zijn vuist raakte Ohlsons kaak hard. Lichtflitsen dansten voor Ohlsons ogen, hij proefde opnieuw bloed. Maar hij merkte dat het water steeg. De kou kroop door zijn kleren en vertraagde zijn bewegingen. De Nordlys bewoog. Doch het was niet meer het vertrouwde stampen door de zware zee, maar een slagzij. Het binnendringende water destabiliseerde het schip.

Ohlson vermoedde, toen hij de trillingen voelde, dat het schip midden in zijn doodsstrijd verkeerde. Er sloeg opnieuw een golf ijskoud water door de scheur. De stroming rukte beide mannen van hun voeten. Johannsens wapen, dat aan de rand van de generatorfundering had gelegen, verdween in de donkere vloed.

"Over twee minuten staat hier alles onder water!", schreeuwde Ohlson tegen het geraas van de zee in. "Weg hier, anders verdrinkt u!"

Hij baande zich een weg terug naar de deur. Elke stap was een gevecht tegen de stroming. Zijn laarzen vonden geen houvast meer op de met olie besmeurde vloer. Twee keer gleed hij bijna uit, maar wist zich op het laatste moment vast te grijpen aan een bundel leidingen.

Johannsen aarzelde. In zijn ogen kon Ohlson een conflict lezen. Waarschijnlijk was het zijn opdracht tegenover zijn overlevingsdrang. Het water trok aan zijn benen. Bij deze temperatuur hadden ze niet lang voordat ze onderkoeld zouden raken. Johannsen verloor zijn houvast op het regennatte staal. Zijn vingernagels krasten over het oppervlak en lieten lichte sporen achter in het metaal.

Zijn gezicht, tot dan toe uitdrukingsloos, vertoonde even paniek. Hij kreeg een stalen balk vast te grijpen die uit de bekleding stak. Zijn ogen kruisten die van Ohlson, en voor een fractie van een seconde leek hij iets te willen zeggen. Toen schreeuwde hij. Hij schreeuwde in een taal die Ohlson niet kende, en de woorden gingen bijna verloren in het geraas van het water en de berstende machines. Maar de stem droeg. Eén keer was het duidelijk, en het was een woord dat niemand hoefde te vertalen: "Mijn Rusland!" Hij schreeuwde het alsof zijn leven ervan afhing, en het klonk alsof hij het letterlijk bedoelde.

Toen liet hij de balk los. Hij viel achterwaarts in het zwarte water. Het water sloot zich over hem, en een moment later was er niets meer van hem te zien.

Ohlson slaagde erin zich door het schip naar boven, naar het dek, te vechten. Aan de andere kant zag hij Bakken en Berglund, die zich langs

de reling haastten, de gewonde professor tussen zich in. "Voorzichtig met zijn arm!" riep Berglund tegen de wind in. Haar handen zaten onder het bloed, haar witte blouse was gescheurd. "Ik denk dat zijn ribben gebroken zijn."

"Als die stalen balk maar twintig centimeter verder naar links was gevallen..." Bakken schudde zijn hoofd. Zweet en roet bedekten zijn gezicht.

De professor was bleek, zijn hoofd omwikkeld met een geïmproviseerd verband. In zijn handen hield hij krampachtig een zwarte aktetas en een magneetband vast.

"Hierheen", riep Ohlson en haastte zich naar hen toe. "We nemen de laatste boot."

Samen met twee matrozen hielpen ze de professor naar de reddingsboot aan stuurboordzijde. Daar hing een stevige boot met plaats voor twaalf personen. De wind trok aan de touwen, de boot dreigde tegen de scheepswand te slaan.

"We moeten hem er eerst in krijgen", zei Berglund. "Op drie. Eén... twee... drie!"

Samen tilden ze de professor in de boot. De wetenschapster klom meteen achter hem aan en spreidde een reddingsdeken over hem uit.

"Oké, we gaan. Kap de touwen door", beval de matroos die voorin de boot zat.

De slagzij van het schip nam verder toe. De matrozen sneden haastig de touwen door. Met een ruk maakte de boot zich los van de Nordlys en viel de korte afstand in de woelige zee. Een golf spatte over de inzittenden heen. Het ijskoude water benam hen bijna de adem.

"Roeispanen uit", riep Hegeland. "Nu ver weg van het schip!"

Zes mannen grepen de roeispanen en vochten tegen de stroming die hen terug wilde trekken naar de scheepswand. Langzaam wonnen ze terrein.

De Nordlys begon om 23.40 uur aan haar laatste reis. De boeg zakte dieper in het water, terwijl de achtersteven uit de zee omhoogrees. Uit de ventilatieschachten sloegen vlammen. Het onderzoeksschip zonk langzaam. Uit het binnenste klonk het barsten van schotten en het gekraak van brekende apparatuur.

De bemanning in de reddingsboot keek zwijgend toe hoe het schip

ten onder ging. Niemand zei een woord. Hun schip helde nu steeds steiler. De zee sloot zich boven de boeg. Luchtbellen stegen op en vermengden zich met olie uit de gescheurde tanks.

Professor Larsen had zijn hoofd licht opgetild en keek naar het zinkende schip. In zijn hand hield hij de magneetband met de gegevens. De coördinaten van een olieveld dat de toekomst van zijn vaderland zou kunnen veranderen.

Het reddingsboot dreef op hoge golven. De storm dreef hen naar het zuiden, met een snelheid van ongeveer vijf knopen. De watertemperatuur lag net boven het vriespunt.

Professor Larsen lag onder de reddingsdeken die Kristina hem had gegeven. Het magneetband hield hij nog altijd in zijn rechterhand, de aktetas drukte hij tegen zijn borst. Hij sprak zacht, maar de wind voerde de woorden weg. Bakken boog zich naar hem toe.

"De coördinaten", zei de professor. Er zat bloed op zijn lippen. "Het zuidelijke veld... de omvang..." Een hoestbui onderbrak hem. "Niemand mag... niemand mag het weten..."

Ohlson keek naar Bakken. De coördinaten van het olieveld waren miljoenen waard. De internationale olieprijs lag inmiddels op bijna twee dollar per vat, met een stijgende trend.

"We moeten praten", zei Ohlson zachtjes tegen Bakken. Het zoute water had zijn stem schor gemaakt. "Over de vondst. En over wat we ermee gaan doen."

Bakken knikte. Het maanlicht viel op de magneetband in Larsens hand. De professor ademde zwaar; zijn verwondingen belemmerden hem te spreken. Larsens adem stokte. Hij probeerde zijn arm op te heffen toen Bakken naar de band greep, maar de pijn hield hem tegen.

"Het spijt me", zei Bakken. Zijn stem klonk vastberaden. "Maar de situatie vraagt om een beslissing." Hij stopte de band in zijn waterdichte jas. Professor Larsen sloot zijn ogen.

De temperatuur daalde verder. De wind nam af tot 15 knopen. Ze schepten water uit de boot en bewogen armen en benen om onderkoeling tegen te gaan. De professor ademde oppervlakkig.

Na vier uur begon Larsen weer te spreken. Hij vertelde over olievelden van grote omvang. Berglund hield zijn hand vast. Hij sprak over seismische gegevens en miljarden vaten. Hij sprak over pijpleidingen die de olie naar Noorwegen zouden pompen. Zijn woorden werden steeds zwakker.

Het eerste daglicht onthulde hun situatie. De boot dreef snel weg, ten

zuiden van de plek van het ongeluk. De overlevenden vertoonden tekenen van matige onderkoeling. Professor Larsen lag roerloos onder de reddingsdeken. Zijn hoofdwond was gestopt met bloeden, maar zijn toestand bleef kritiek.

Bakken haalde de magneetband tevoorschijn. De opkomende zon verlichtte het opschrift: "Seismische gegevens Zuidveld, vertrouwelijk". Zijn stem klonk schor. "Deze gegevens veranderen alles."

Ohlson knikte. "Een olieveld van deze omvang verandert de machtsverhoudingen in de Noordzee."

"De exacte coördinaten..." Bakken wees naar de aktetas. "Oliemaatschappijen zouden er miljoenen voor betalen. De berekeningen, de diepteanalyses, alles zit hierin."

"Daarom was Johannsen aan boord." Ohlson spuugde zout water uit. "Aan zijn optreden te zien zou ik zeggen dat het een Russische agent was. Iedereen is naar die olie op zoek."

Professor Larsen probeerde iets te zeggen. De uitputting maakte het hem moeilijk. Hij keek naar Berglund, en toen naar de twee mannen. Maar hij bleef stil.

"Wat als we de informatie achterhouden?", vroeg Bakken. "Alleen tot het juiste moment."

"Totdat we voorbereidingen hebben getroffen", zei Ohlson. Zijn grijze ogen staarden de ingenieur strak aan.

Bakken sprak zachtjes verder. "De Noorse regering zal het veld in kaart brengen. Maar wie over de exacte gegevens beschikt — de diepte, de omvang, de geschatte productiehoeveelheden..." Hij wees naar de aktetas met de afdrukken.

"Wat stelt u voor?"

"Een overeenkomst." Bakken leunde voorover. "Wij houden de details voor onszelf. Zodra het officiële onderzoek van start gaat, adviseren wij geselecteerde investeerders. Met onze kennis."

Ohlson wreef over zijn kin. Een grote golf hief de reddingsboot op, voordat hij weer in het golfdal viel. "Dat betekent ofwel totale rijkdom, ofwel de gevangenis."

Professor Larsen lag tussen hen in. Zijn vingers klemde zich vast aan de reddingsdeken. De twee mannen keken hem aan. Ze konden niet vaststellen of hij hen had begrepen. Maar in zijn glazige ogen leek teleurstelling te staan.

"We beslissen niet alleen over geld", zei Ohlson. "Het is ook verraad aan het project."

De zon bereikte de horizon. "De magneetband bevat gegevens ter waarde van miljoenen. We keren ons niet tegen ons land, we doen alleen mee." Ohlson knikte kort.

"Een afspraak dus."

Ze schudden elkaar de hand boven de professor. De handdruk bezegelde hun besluit.

De noordenwind dreef hen verder de open zee op. De watertemperatuur bleef net boven het vriespunt. Ze wisselden elkaar af met water scheppen, masseerden hun onderkoelde ledematen en speurden de horizon af naar schepen.

Om 13.45 uur, op de tweede dag, verscheen er eindelijk een schaduw in de nevel. De Havfruen, een Deense kotter van dertig meter, had wrakstukken van de Nordlys signaleerd. De kapitein had rekening gehouden met de stroming en was naar het zuiden gevaren. Ze werden aan boord genomen. De bemanning voorzag hen van droge kleding en medische hulp.

"Dertig uur op zee — dat overleven maar weinig mensen ongeschonden", zei de kapitein. Hij liet warme dranken voor hen brengen. De kopjes stoomden in de koude lucht. De scheepsarts van de Havfruen behandelde de verwondingen van professor Larsen. De radio-operator zond een noodoproep uit: positie 61°27'35" noorderbreedte, 1°42'18" oosterlengte. Een reddingshelikopter zou hen binnen drie uur bereiken.

Bakken en Ohlson stonden aan de reling. De reddingsboot werd opgehaald en vastgezet. De magneetband en de aktetas lagen in Bakkens hut. Hun afspraak verbond hen nu.

Trondheim, maart 1970

De werkplaats van de Technische Universiteit Trondheim bevond zich in het souterrain van het hoofdgebouw. Het daglicht viel door de ramen op een apparaat dat de ruimte tussen de werkbanken vulde. Het was het tweede prototype van de scanner. De nieuwe buitenkant van gepolijst roestvrij staal weerkaatste het licht van de zon.

Professor Larsen liep naar het raam van het laboratorium. De maart-wind joeg sneeuwvlokken tegen de ruiten. Zijn ribben deden nog altijd pijn als hij te snel bewoog. Kristina Berglund stond bij een van de werktafels en noteerde meetwaarden in haar laboratoriumboek. Ze droeg haar

vertrouwde witte labjas en had de werkbreek van de Nordlys ingeruild voor een eenvoudige grijze rok. "Kristina", zei hij. Ze keek op. "Hebt u even tijd?"

Ze liep naar hem toe. "De Universiteit van Stockholm heeft weer gebeld. Ze bieden me de onderzoeksopdracht aan. Het gaat om stromingsmetingen in de Noordzee."

Larsen knikte. Met haar onderzoek naar de verspreiding van stoffen in zeestromingen had ze al naam gemaakt. "Gaat u het aannemen?"

Ze aarzelde. "Het budget is aanzienlijk. Moderne apparatuur, twee assistenten..." Ze tikte met haar pen op de tafel. "Maar ik moet overwegen of dit wel het juiste moment is."

"Na wat we hebben meegemaakt, begrijp ik uw twijfels."

"De gegevens van de scanner hebben ons een enorm olieveld laten zien. Maar het zal niet blijven bij de verkenning en dan de winning."

"Wat bedoelt u?"

"Iemand moet nadenken over wat er gebeurt als het niet loopt zoals gepland. Als er olievernuchting ontstaat in dat gebied. Iemand moet de gevolgen modelleren." Ze sprak zakelijk, alsof het om een zuiver wetenschappelijk probleem ging. "De visbestanden in de Noordzee zijn economisch van cruciaal belang. Bij een lek kunnen de gevolgen catastrofaal zijn."

"Juist voor dit soort onderzoek heeft Stockholm u nodig", zei Larsen, voorzichtig zijn zij aanrakend, waar de gebroken ribben nog aan het genezen waren. "Ik heb u trouwens nog nooit echt bedankt. Zonder uw hulp in de reddingsboot..."

"Dat was eerste hulp, meer niet." Maar ze glimlachte.

Larsen wierp een blik op het prototype. "Wetenschappelijke gegevens zullen altijd misbruikt kunnen worden. Onze scanner was bedoeld om de bodemschatten voor Noorwegen te vinden. Nu is het een instrument voor speculanten geworden."

"U bedoelt Bakken en Ohlson." Berglund had hun gesprekken in de reddingsboot afgeluisterd.

"Dan begrijpt u ook waarom ik dit prototype niet wil afmaken."

Kristina knikte peinzend. "De olieboom komt er, op de ene of de andere manier, professor. De vraag is alleen of we de ontwikkeling sturen, of eraan overgeleverd zijn."

"Mijn zoon zal dat niet begrijpen." Larsen keek op zijn horloge. "Hij komt er zo aan."

"Ik ga de uitnodiging van Stockholm aannemen", zei ze. "Maar ik wil

niet met modellen spelen — ik wil werk verrichten dat een verschil maakt. We hebben objectieve gegevens nodig over de gevolgen van grootschalige oliewinning voor de Noordzee." Ze sloeg haar laboratoriumboek dicht.

Toen ze wegging, bleef Larsen nog even bij het raam staan. Het was gestopt met sneeuwen. Hij hoorde voetstappen op de trap. Magnus kwam eraan. Hij zocht naar woorden om zijn zoon uit te leggen wat hijzelf pas nu had begrepen: de techniek zelf was neutraal — de mensen die haar gebruikten, waren dat niet.

De tweede scanner was van meet af aan bedoeld als back-up geweest — een voorzorgsmaatregel die achteraf gezien vooruitziend was gebleken. Terwijl het eerste prototype op de Nordlys werd getest, had Magnus hier in Trondheim aan de verbeterde versie gewerkt. De gescheiden locaties moesten het risico beperken. Aan sabotage had destijds niemand gedacht.

"De kalibratie van de sensoren is bijna voltooid", zei Magnus toen hij binnenkwam. Hij veegde zijn handen af met een doek. Zijn zoon zat op de middelbare school en hielp zijn vader in het laboratorium waar hij maar kon. "De nieuwe versie is nauwkeuriger dan het eerste prototype. Het bereik van de sensoren is met veertig procent verbeterd."

Henrik keek naar zijn zoon. Magnus leek zijn talent voor natuurkunde te hebben geërfd, voor zover je dat bij een vijftienjarige al kon zien. "Magnus", zei Henrik. "Stop met het werk aan de scanner."

"Wat?" Magnus liet de doek vallen. "De tests beginnen over twee weken."

"De scanner werkt te goed." Henrik legde zijn hand op de metalen behuizing van het prototype. "De gegevens die hij levert, zijn te nauwkeurig, te kostbaar. Ze komen in verkeerde handen terecht."

"Maar daar hebben we hem toch juist voor gebouwd! Om olievoorraden te vinden!"

"De gegevens zouden van alle Noren moeten zijn, niet alleen van insiders. Twee mannen hebben de resultaten van onze eerste meetvaart al gestolen."

"Ja, dat weet ik. Waarom geef je ze niet aan?"

"Ze zouden alles ontkennen. Ze zouden zeggen dat de gegevens bij het zinken verloren zijn gegaan."

"Een andere oplossing zou zijn om de resultaten openbaar te maken", zei Magnus. "We hebben volledige transparantie nodig."

"In theorie." Henrik schudde zijn hoofd. "In de praktijk bepalen

degenen die toegang hebben tot de technologie welke gegevens worden gepubliceerd. De verleiding is te groot."

"Wil je dit project opgeven? Na drie jaar werk?"

"Ik heb gezien hoe snel mensen voor de verleiding zwichten." Henrik keek zijn zoon recht in de ogen. "Bakken was een onberispelijke wetenschapper. En die Ohlson leek een ervaren zeeman met een onberispelijke reputatie. Nu zijn het hebzuchtige zakenlui geworden die met gevoelige gegevens gaan handelen."

Magnus keek naar het apparaat dat voor hen stond. De technologie was uitontwikkeld, de mogelijkheden veelbelovend.

"Ik heb tijd nodig om na te denken", zei hij ten slotte.

"Beloof me één ding", zei Henrik. "Voer geen tests uit tot we een oplossing hebben gevonden. De magneetband mag niet nog eens in verkeerde handen vallen. Er staat te veel op het spel."

Magnus zuchtte. In de ogen van zijn vader zag hij een nieuwe vastberadenheid. Er was daarbuiten, op de Nordlys, iets gebeurd dat hem had veranderd. En totdat hij begreep wat dat was, zou hij dit verzoek respecteren.

Stavanger, december 1970

Het nieuwe kantorencomplex van de North Sea Oil Company torende met zijn acht verdiepingen boven vele huizen van Stavanger uit. Zweedse bouwvakkers hadden het in recordtijd opgetrokken, gelokt door het dubbele loon voor overuren. De glazen gevel weerkaatste het winterlicht als een spiegel.

Anders Bakken stond bij de kamerhoge ramen van zijn hoekkantoor op de bovenste verdieping. Een jaar geleden werkte hij nog in een smalle laboratoriumruimte van de universiteit en bracht hij zijn lunchpauzes door met andere onderzoekers. Nu droeg hij een op maat gemaakt pak uit Londen. De Rolex om zijn pols had meer gekost dan zijn vroegere jaarsalaris.

De straat beneden stond vol luxeauto's. Waar vroeger oude bestelbusjes en kleine wagens hadden gestaan, stonden nu limousines met chauffeur. De kentekenplaten in Stavanger waren een nieuw statussymbool geworden; wie invloed had, kreeg een laag nummer toegewezen. Bakken had voor zijn nieuwe Ford Capri het nummer SV 84 laten reser-

veren, wat hem meerdere telefoontjes met goedgeplaatste ambtenaren had gekost.

Zijn secretaresse, die vroeger voor de decaan van de universiteit had gewerkt en die hij had weggekaapt, bracht de ochtendkranten. "De eerste proefboringen bevestigen uw prognoses", zei ze. "De raad van bestuur is onder de indruk. En de makelaar heeft gebeld. Het huis in Eiganes staat te koop."

Bakken knikte. De villawijk Eiganes was altijd al exclusief geweest, maar de oliemiljoenen dreven de prijzen naar nieuwe hoogten. Een perceel was de vorige week voor het dubbele van de waarde van vorig jaar van eigenaar gewisseld.

In zijn kluis lagen de grondslagen van zijn succes: de magneetband en de zwarte aktetas van de Nordlys. De coördinaten van het olieveld waren nauwkeurig gebleken. In de stille uren laat op de avond, wanneer hij over zijn succes nadacht, herinnerde hij zich soms de teleurgestelde blik van professor Larsen in de reddingsboot. Maar die momenten duurden nooit lang.

Door de ramen zag hij de stad veranderen. Nieuwe kranen in de haven, hoger dan de domkerk. Vier terminals in aanbouw, de oude vishallen al gesloopt. De Sjømannskroa, ooit een eenvoudige zeemanskroeg, had nu een jukebox en een barman in een wit jasje. Led Zeppelin dreunde over de kade, waar de containers met olie-uitrusting werden opgestapeld.

De geur van verse koffie vermengde zich met de leergeur van het nieuwe meubilair. Aan de muur hing een prent van Miró, gekocht op aanraden van een galeriehoudster. Op zijn bureau stond een foto van zijn verloofde Kristin, voor hun penthouse. De bruiloft in mei zou het sociale hoogtepunt van het seizoen worden; de burgemeester had persoonlijk zijn komst toegezegd.

Aan de andere kant van de stad, in de jachthaven van Næssøya, stond Knut Ohlson op het dek van de Nordstjern. Het bevoorradingschip vormde zijn entree in de olie-industrie, speciaal uitgerust voor de winstgevende route naar de platforms. De banken hadden zich ingespannen voor de financiering; er stonden nog drie schepen op bestelling.

De nieuwe radio zoemde. Een Amerikaanse oliemaatschappij bood exclusieve contracten aan. De rederijen konden inmiddels hun opdracht-

gevers zelf uitkiezen en hun prijzen bepalen. De arbeiders van de oude conservenfabrieken en scheepswerven verdrongen zich nu in omscholingscursussen om een plek te veroveren in het nieuwe economische wonder. De Noordzee beloofde nu zwart goud in plaats van haring.

In de kajuit hield Ingrid de kleine Bjørn vast. De baby droeg een truitje dat zijn grootmoeder naar oude traditie had gebreid. "Hij heeft jouw ogen", zei ze. "En jouw wilskracht."

Ohlson keek naar zijn zoon. De beslissing van destijds, in de reddingsboot, had ook hem welvaart gebracht. Maar anders dan Bakken had hij een deel van het geld geïnvesteerd in een fonds voor de opleiding van jonge Noren, zodat niet alleen buitenlandse experts van de olieboom zouden profiteren. De rest financierde de nieuwe vloot van betrouwbare werkschepen.

De magneetband van de Nordlys had voor hen de weg naar het nieuwe tijdperk geëffend. Ohlson keek naar het zuiden, over de haven, naar de plek waar het kantoorgebouw van de North Sea Oil Company stond. Terwijl Bakken in zijn glazen toren zetelde, stond Ohlson liever op het dek. Zijn handen waren nog altijd verweerd door weer en wind. Zijn vrouw had eens tegen hem gezegd dat ook hem het geld had veranderd. Maar niet zo ingrijpend als zijn vroegere partner.

"Hij zal opgroeien in een andere wereld", zei Ingrid, en streek over het blonde haar van de kleine. Ze droeg een nieuwe jurk.

Ohlson knikte en keek door het patrijspootje van de kajuit naar de zee. Een wereld van technische innovaties en groeiende welvaart lag voor hen. Maar ook een wereld van morele grijstinten. Zijn zoon zou op een dag moeten leren dat succes en integriteit niet altijd hand in hand gingen.

In de verte waren de lichten van de eerste olieplatforms te zien. Daarbuiten, diep onder de zeebodem, lag het olieveld waarvan de coördinaten hun leven hadden veranderd. En ergens in de diepte rustte nog altijd het wrak van de Nordlys — een stille getuige van het begin van de olieboom die niet alleen Noorwegen, maar de hele Noordzeeregio, van Groot-Brittannië via Duitsland en Denemarken tot in Nederland, decennialang zou bepalen.

HOOFDSTUK 1

CANADA, HEDEN

Februari 2025, Rocky Mountains

Amelia Wiedner-Thompson bekeek het watermonster in het doorzichtige buisje. De februarizon van de Canadese Rocky Mountains verlichtte de vloeistof. Ze fronste haar wenkbrauwen bij het zien van de fijne gasbelletjes die tegen de binnenkant van het glas omhoog stegen. In tien jaar als bioloog had ze nog nooit zo'n monster gezien.

Ze schudde het buisje voorzichtig heen en weer en hield het tegen het licht. "Wat hebben we hier nou weer?", mompelde ze in zichzelf. Naast de opvallende gasbelletjes ontdekte ze minuscule deeltjes die zich totaal anders gedroegen dan gebruikelijke zwevende deeltjes. "Dat moet ik eens nader bekijken." Ze pakte haar telefoon en maakte een foto van het monster, voordat ze naar haar terreinwagen liep. "Hopelijk is de draagbare microscoop voldoende."

Met geofende bewegingen zette ze het instrument op de motorkap. "Perfect," mompelde ze toen de microscoop op zijn plaats klikte. De wind droeg de geur van dennen en vochtig mos mee, vermengd met een scherpe, metaalachtige geur. "Driehonderd meter stroomopwaarts en je ruikt het nog steeds", zei ze hoofdschuddend, met een korte blik op de NordGreen-fabriek. "Wat zijn ze daar in vredesnaam aan het doen?" Toen ze een druppel van het monster op het objectglaasje aanbracht, hield ze haar adem in. "Kom op, laat me je geheimen zien." De druppel onder de

microscoop deed haar even stilstaan. "Dat kan toch niet waar zijn", zei ze tegen zichzelf. De structuren die ze zag, stonden in geen van haar studieboeken afgebeeld.

Tussen de bekende micro-organismen, die in elke bergbeek voorkomen, bewogen zich vreemde structuren met een regelmatig patroon. Hun celwanden vertoonden eigenschappen die Amelia nog nooit had gezien — noch in de vakliteratuur, noch tijdens haar veldonderzoek.

"Wat ben je?", mompelde ze en stelde de vergroting bij. De organismen waren ongewoon koudebestendig. Ze keek aandachtig toe hoe de microben met hun omgeving leken te interageren, bijna alsof ze een collectief bewustzijn hadden.

Amelia pakte haar notitieboekje en begon zorgvuldig te tekenen wat ze zag. De fijne structuren, de vreemde bewegingspatronen, de ongewone celvormen. Ze werkte geconcentreerd terwijl ze haar best deed om elk detail vast te leggen. Dit was geen gewone ontdekking — deze micro-organismen pasten in geen enkele bekende classificatie. Ze behoorden niet tot een familie die ze kende. Met zorgvuldige bewegingen bereidde ze verschillende monsters voor het laboratorium voor en labelde elk buisje met tijd, plaats en observatienummer. Amelia leunde achterover en vergeleek het monster met haar aantekeningen van de afgelopen dagen. De ongebruikelijke pH-waarden, de mysterieuze gasbellen en nu deze nog nooit eerder gedocumenteerde organismen — het patroon was merkwaardig.

Ze keek naar de NordGreen-fabriek, waarvan de grijze industriële gebouwen zich achter een hoog hek oprezen, geflankeerd door grote stalen tanks. Het bedrijf presenteerde zich in glanzende brochures als pionier op het gebied van CO₂-opslag. Maar de meetwaarden vertelden een ander verhaal. Was het mogelijk dat deze vreemde micro-organismen een onbedoeld gevolg waren van wat daar gaande was? Of misschien zelfs een opzettelijk gevolg?

Amelia schoof haar veiligheidsbril omhoog en wreef in haar vermoeide ogen. De wind trok aan en bracht de bijtende geur van de installatie sterker naar haar toe. Ze had systematisch een reeks monsters genomen, elk zorgvuldig gecatalogiseerd en geanalyseerd. Het patroon was onmiskenbaar. En nu had ze mogelijk het ontbrekende puzzelstukje gevonden.

Ze ging op haar knieën zitten en dompelde nog een monsterbuisje in de heldere bergbeek. Het ijskoude water deed pijn aan haar vingers. Om haar pols piepte de smartwatch zachtjes — door het fysieke werk was

haar bloedsuikerspiegel gedaald. Routinematig haalde ze een mueslireep uit de zak van haar Gore-Tex-jas en stelde ze de insulinepomp aan haar heup bij. Na al die jaren was het routine geworden, maar ze mocht het nooit verwaarlozen. Niet hier buiten, uren verwijderd van de dichtstbijzijnde medische hulp.

De draagbare massaspectrometer op de achterbank van haar terreinwagen piepte. De analyse van de gasconcentraties was voltooid. Amelia stond op en liep naar de auto. De zon stond al laag boven de met sneeuw bedekte bergtoppen. Over twee uur zou het donker zijn, en ze had nog een rit van vijf uur voor de boeg. Het scherm van de spectrometer toonde precies wat ze had gevreesd. De isotopensignaturen waren onmiskenbaar. Ze fotografeerde het scherm.

Snel en efficiënt borg ze de monsters op in de koelbox en zette ze haar uitrusting vast. De Toyota gleed een beetje weg toen ze de toegangsweg opreed. Het duurde even voordat de verwarming de auto goed had opgewarmd. Terwijl ze reed, liep ze in gedachten haar resultaten na. De verontreinigingspatronen leken op die uit de Noord-Atlantische Oceaan, die ze tijdens haar proefschrift had bestudeerd.

De schemering viel toen ze vijf uur later de Universiteit van Edmonton bereikte. De campus lag er verlaten bij, alleen in het scheikundegebouw brandde nog licht. Het gedempte gezoem van de ventilatie en haar voetstappen op het gepolijste linoleum waren de enige geluiden. Ze knikte naar de bewaker, die ze na al die jaren nog kende. Davies — of Davids? Ze had nooit naar zijn naam gevraagd. De vertrouwde geur van koffie ontving haar in haar laboratorium. Het oude koffiezetapparaat was nog warm — Sharon, haar promovenda, moest weer overuren hebben gemaakt. Op het whiteboard stonden nieuwe meetwaarden in Sharons nette handschrift. Het waren slechts routinegegevens zonder opvallende afwijkingen, zo zag ze.

Amelia begon met de analyse van haar monsters. Het ritmische gezoem van de centrifuge vulde de ruimte terwijl ze door oude datasets op haar laptop scrolde. Haar vingers bleven op het toetsenbord rusten. Na een uur intensief werk leunde ze achterover. De isotopensignaturen waren ongebruikelijk. Ze had soortgelijke patronen al eens gezien, jaren geleden, tijdens haar onderzoek aan de Canadese kust. De gegevens wezen op iets dat niet overeenkwam met de officiële rapporten.

Er verscheen een nieuwe e-mail van NordGreen Energy in haar inbox. De gebruikelijke reclame-nieuwsbrief aan alle onderzoekspartners. Ze scande de succesverhalen: "Baanbrekende CO₂-reductie ... revolutionaire opslagtechnologie ... voorloper op het gebied van klimaatbescherming ..."

Met een ernstige blik sloeg ze haar laboratoriumresultaten versleuteld op de computers van de universiteit op. Was ze al paranoïde? Misschien wel. Maar zij en Erik hadden de afgelopen jaren geleerd voorzichtig te zijn. Haar mobieltje trilde. Het was Erik. Zijn stem klonk vriendelijk toen hij vroeg: "Ben je nog in het laboratorium?"

"Ik kom zo naar huis. Je gelooft niet wat ik heb gevonden." Ze beëindigde het gesprek en begon methodisch haar monsters te catalogiseren. Zij en Erik vormden een goed team. Zijn journalistieke instincten, haar wetenschappelijke precisie — samen hadden ze al behoorlijk grote geheimen ontrafeld. Maar dit ... dit zou veel andere zaken in de schaduw kunnen stellen.

De nacht was over Edmonton neergedaald toen ze haar laboratorium afsloot. Boven de campus hing de kou van de Canadese winter. De sneeuw kraakte onder haar schoenen. In haar hoofd vormden zich al de eerste zinnen van haar laboratoriumrapport. Morgen zouden ze de gegevens analyseren. En dan ... ze dacht aan haar geplande reis naar Europa. Wat bedoeld was als huwelijksreis, zou misschien een heel andere betekenis kunnen krijgen.

Een rode vos rende over de verlaten parkeerplaats, zijn poten geluidloos in de sneeuw. Amelia keek even naar hem. Soms deden de belangrijkste ontdekkingen zich voor wanneer je eigenlijk naar iets heel anders op zoek was. Ze zou het Erik vertellen, later, als ze samen aan de keukentafel zaten, met een kopje thee en de laatste koekjes van haar moeder.

De redactieruimtes van de Edmonton Chronicle bevonden zich op de derde verdieping van een modern bakstenen gebouw in het centrum. Erik Wiedner zat aan zijn opgeruimde bureau bij het raam en staarde naar het scherm. Hij werkte aan een artikel over corruptie in de lokale bouwsector — dat was gedegen en spannend onderzoek. Deze onderwerpen spraken hem erg aan, zeker sinds zijn informante Rose Gardener hem regelmatig van nieuwe details voorzag. Maar één ding was hem ook duidelijk: sinds de gebeurtenissen in Argentinië vorig jaar had hij bewust

wat gas teruggenomen. Amelia en hij hadden elkaar gezworen het rustiger aan te doen.

Door de ramen drong het zachte licht van de late namiddag binnen. De airconditioning zoemde zachtjes. Om hem heen klonk de vertrouwde mengeling van geluiden van een redactie: toetsenborden tikten, telefoon-gesprekken drongen gedempt tot zijn oren door en de koffiemachine zoemde op zijn gestage ritme. Erik nam een slok uit zijn kopje. De koffie was koud geworden.

Zijn mobieltje trilde en op het scherm verscheen een Duits nummer. Hij fronste zijn wenkbrauwen — wie zou hem op dit tijdstip vanuit Europa bellen? Pas toen hij de oproep aannam, herkende hij de stem.

"Wiedner? Met Brenner."

Erik ging rechtop zitten. Het was Jürgen Brenner, hoofdcommissaris bij de LKA in Hamburg. Ze hadden elkaar al jaren niet meer gesproken, niet sinds de gebeurtenissen bij de kliffen van Vestmanna, die bekend waren geworden als de Faeröer-affaire. Dat was nog voordat hij naar Canada was geëmigreerd om met Amelia samen te gaan wonen. Erik beseftte: Brenner belde niet om een praatje te maken.

"Het is lang geleden", zei Erik voorzichtig. Hij schakelde over op het Duits; zijn moedertaal voelde plotseling vreemd aan.

"Te lang." Brenners stem klonk vermoeid. "Ik heb informatie over een bedrijf dat NordGreen heet. En ik heb gehoord dat het ook in Canada actief zou zijn. Toen ik iets over Edmonton las, moest ik aan jou denken. Er klopt daar iets niet."

Erik zweeg even. NordGreen — die naam kende hij uit Amelia's onderzoek. Belde Brenner, die ooit zijn meest betrouwbare contactpersoon in Hamburg was geweest, hem daarom? "Wat voor informatie?"

"Dat zou ik je graag persoonlijk vertellen," antwoordde Brenner en hield een lange pauze. "Zou het niet tijd worden dat je eens naar Hamburg komt? Of ben je helemaal niet meer aan de Elbe, maar alleen nog in Canada?"

Erik dacht aan de geplande reis naar Europa. "Misschien eerder dan je denkt."

"Goed." Brenner sprak zacht. "Het gaat om meer dan een paar verfraaide balansen."

"Ik begrijp het." Erik maakte geen aantekeningen. Sommige dingen kun je beter niet opschrijven.

"Ik neem nog contact op. Of neem jij contact op als je weet wanneer je

naar de Elbe komt. Maar ik zeg je: het is de moeite waard." Brenner hing op.

Erik leunde achterover en staaide uit het raam. Beneden op straat haastten mensen zich door de middag, in hun eigen kleine wereld. Hij dacht aan Amelia en aan hun geplande reis naar Europa. Aan het leven dat ze in Canada hadden opgebouwd. Zijn vingers typten de letters "NordGreen" in de zoekmachine. Hij scande de resultaten: het ene succesverhaal na het andere. Innovatieve CO₂-opslag. Baanbrekende technologie. Miljardeninvesteringen. De nieuwe ster aan het klimaatbeschermingsfirmament.

Erik kende dit patroon. Hoe glanzender de façade, hoe donkerder soms de schaduwen erachter waren.

Het geluid van een koffiekopje op zijn bureau haalde hem uit zijn gedachten. Sarah Chen, een economieredactrice, stond naast hem. Haar vingers klemde zich vast om haar eigen kopje — de derde chai latte van de dag, als Erik het goed had geteld. Ze was twee jaar geleden van de Wall Street Journal overgestapt naar de Chronicle, een carrièrebeslissing die in de branche voor fronsende wenkbrauwen had gezorgd. Van het financiële district van Manhattan naar Edmonton — een carrièrestap terug, vonden velen. Maar Erik kende het verhaal achter haar overstap: ze had een onderzoeksartikel geschreven over corruptie op Wall Street, dat haar toenmalige hoofdredacteur op het laatste moment had tegengehouden. Sarah had gekozen voor haar integriteit in plaats van haar carrière — een beslissing die Erik begreep. Hij wist dat bij de Chronicle de hoofdredactie achter haar redacteurs stond, veel duidelijker dan hij bij andere media, ook in Duitsland, had meegemaakt.

"Je ziet eruit alsof je een spook hebt gezien", zei ze met het lichte accent dat haar afkomst uit Vancouver verraadde.

Erik dwong zichzelf tot een glimlach. "Gewoon een oud contact uit Duitsland. Een betrouwbare informant van wie ik al lang niets meer had gehoord."

Sarah knikte naar zijn scherm. "NordGreen? Die zijn momenteel overal in het nieuws. Naar verluidt zorgen ze voor een revolutie op het gebied van CO₂-opslag."

"Naar verluidt", mompelde Erik.

Ze keek hem peilend aan. "Je ruikt een verhaal."

"Misschien." Hij sloot de browser. "Maar eerst moet ik dat artikel over de bouwbedrijven afmaken."

Sarah grijsde. "Tuurlijk. Daarom doe je ook onderzoek naar Noorse energieconcerns."

Twee uur later parkeerde hij voor hun huis in de wijk Strathcona. De straatlantaarns wierpen lange schaduwen op de besneeuwde stoep. Op de eerste verdieping brandde er licht. Amelia was dus al thuis. Hij vond haar in de woonkamer, omringd door uitgespreide laboratoriumuitslagen. Haar bruine haar was in een praktische knot gebonden, haar leesbril zat nog op haar neus. Ze keek niet op toen hij binnenkwam.

"Je had gelijk", zei ze in plaats daarvan. "Er is iets mis met NordGreen."

Erik hing zijn jas op. "Vertel eens."

"De isotopensignaturen zijn vreemd." Ze schoof een diagram naar hem toe. "Wat ze beweren en wat mijn metingen laten zien, klopt helemaal niet met elkaar. De werkelijke waarden zijn in tegenspraak met alle officiële rapporten."

Hij ging naast haar zitten en bestudeerde de grafieken. Hij begreep de technische details niet, maar vertrouwde op Amelia's wetenschappelijke oordeel. "Jürgen Brenner heeft vandaag gebeld", zei hij. "Hij heeft informatie over NordGreen."

Amelia keek voor het eerst op. "Dat is geen toeval."

"Nee." Hij pakte haar hand. Haar vingers waren koud van het laboratorium. "Wat ben je van plan?"

"De gegevens zijn eenduidig. Maar ik heb vergelijkingswaarden uit de Noordzee nodig." Ze drukte zijn hand. "Erik, wat vind jij ervan?"

"Ik kan wel raden waar je op uit bent."

"Precies, onze huwelijksreis naar Europa komt precies op het juiste moment."

Erik dacht aan de waarschuwing van Brenner en aan de macht die achter NordGreen schuilging. Plotseling herinnerde hij zich de gebeurtenissen in Argentinië, waar ze vorig jaar een staatsgreep hadden ontdekt en uiteindelijk hadden voorkomen. "Dit wordt geen ontspannen reis."

"Nee." Amelia keek ernstig. "Maar sinds wanneer maken we ontspannen reizen?"

Hij keek naar de vrouw die hij vier jaar geleden in Jasper had leren kennen. Ze was een uitmuntende wetenschapper en ze was zijn vrouw.

Soms vroeg hij zich af of ze allebei een gebrek hadden — dat onvermogen om de ogen te sluiten als een avontuur lonkte. "We moeten voorzichtig zijn," zei hij. "Als je vermoedens kloppen ..."

"Dan is het groter dan we dachten." Ze begon de documenten bij elkaar te pakken. "En juist daarom kunnen we niet weggijken."

Erik stond op en liep naar het raam. Buiten viel er lichte sneeuw. Het rustige leven dat ze voor zichzelf hadden opgebouwd, ging op dat moment in rook op. "Wanneer wil je vertrekken?", vroeg hij.

"Zo snel mogelijk." Amelia ging naast hem staan. "De persconferentie van NordGreen in Hamburg zou een goed begin zijn."

"Heb je al zo ver vooruit gepland?"

"Nou, de vorige keer ben ik toch ook met jou meegegaan toen je oom uit Buenos Aires om hulp vroeg. Toen heb ik niet lang gearzeld. En nu plan ik het gewoon van tevoren."

Erik sloeg zijn arm om haar heen. Samen keken ze de nacht in. Ergens daarbuiten wachtte een verhaal dat verteld moest worden. En zij zouden het vertellen, daar was hij vrij zeker van.

Het licht van de nachtlamp scheen op de geopende koffer. Amelia knielde ervoor en bekeek de opgevouwen kledingstukken. "Inpakken voor een huwelijksreis zou anders moeten aanvoelen", mompelde ze en streek met haar vingers over haar monsterafname-uitrusting naast de marineblauwe blazer. Buiten raasde een sneeuwpluig voorbij. "Min twintig graden buiten en waarschijnlijk aanhoudende regen in Hamburg", zuchtte ze. "Perfect weer voor het ontrafelen van een samenzwering." Ze haalde een stapel truien uit de kast en ademde de geur van wasmiddel en cederhout in. "We zijn in ieder geval goed gekleed als we in de problemen raken", zei ze tegen zichzelf en begon methodisch de kleding om de uitrusting heen in te pakken.

"Dat ziet er niet bepaald uit als een huwelijksreis", merkte Erik vanaf de deur op.

Ze draaide zich naar hem om. In zijn geruite flanellen hemd en met de versleten uitgave van de Chronicle onder zijn arm zag hij er meer uit als een universitair docent dan als een onderzoeksjournalist. Niemand zou vermoeden dat deze man een staatsgreep in Argentinië had voorkomen.

"De uitrusting moet mee", zei ze. "Zonder vergelijkingsmonsters uit de Noordzee kunnen we niets bewijzen."

Erik stapte de slaapkamer binnen en reikte haar een dampende mok thee aan. De geur van bergamot vulde de kamer. In zijn andere hand balanceerde hij een pakje Schotse shortbread.

"Hoe wil je dat door de douane krijgen?", vroeg hij terwijl hij zich in de oude leren fauteuil liet zakken die ze bij een antiekhandelaar in Jasper hadden gekocht.

"Ik heb aan alles gedacht." Amelia haalde een map uit haar aktetas en reikte die aan hem aan. De papieren waren zorgvuldig geordend — nog een teken van haar methodische aard. "De officiële uitnodiging van de Universiteit van Hamburg. Professor Reichert vraagt me om medewerking aan een onderzoek naar de vervuiling van de Noordzee."

"En dat klopt zelfs." Erik nam een hap van een koekje en bladerde door de documenten. Er vielen kruimels op zijn overhemd.

"De beste dekmantel is de waarheid." Ze nam een slokje thee en glimlachte. "Alleen het gedeelte over NordGreen ontbreekt in de officiële papieren."

Erik streek de documenten glad. Zijn vingers bleven even rusten op het briefhoofd van de universiteit, op de afdruk van de e-mail. "Je had dit vanaf het begin al gepland, hè?"

"Sinds een paar dagen, ja." Ze sloot de koffer met nauwkeurige bewegingen. Het klikken van de sloten weerklonk door de kamer. "Toen de eerste vreemde meetwaarden binnenkwamen."

"En tegen mij heb je niets gezegd." Zijn stem klonk niet verwijtend, alleen peinzend.

Amelia ging op de rand van het bed zitten. De thee verwarmde haar handen door het aardewerk heen. "Ik wilde eerst zeker zijn." Ze keek hem in de ogen. "Na Argentinië ... ik wilde je daar niet in meeslepen zonder hard bewijs."

Erik zette zijn kopje neer. Het schoteltje rammelde zachtjes. "We zijn getrouwd, Amelia."

Ze slikte. "Ik weet het. Maar deze keer wilde ik het zekere voor het onzekere nemen."

"Geen geheimen meer, oké?" Hij pakte haar hand. Zijn vingers waren warm en vertrouwd.

"Oké." Ze leunde tegen hem aan. "Het spijt me."

"Geeft niet." Hij kuste haar haar. "Hoe zit het met je colleges?"

"Professor Matthews neemt de colleges over." Ze stond op en liep naar het bureau, waar haar laptop in de stand-by-modus knipperde. "Ik moet alleen nog de overdracht met hem bespreken."

Erik knikte. Matthews was een oudere man van midden zestig, met een voorliefde voor tweedjasjes met leren patches op de ellebogen — een typische professor. Maar achter die ouderwetse façade ging een van de slimste koppen van de faculteit schuil. Hij had Amelia zes jaar geleden naar de universiteit gehaald en stond sindsdien als een soort academische peetvader achter haar. Misschien zag hij in Amelia zoiets als een vervanging voor een eigen dochter. Wat zijn motieven ook waren — hij zou hen helpen zonder vragen te stellen. Het werd nacht in Edmonton. In de verte loeide een sirene. Erik vroeg zich af wat haar te wachten stond in Hamburg, zijn geboortestad.

De eerste sneeuw van de dag begon te vallen toen Amelia de volgende ochtend bij de Universiteit van Alberta aankwam. De campus kwam net tot leven. Hier en daar haastten studenten zich, gewapend met thermobekers, naar hun vroege colleges. De bevroren sneeuw kraakte onder Amelia's laarzen. De gangen van het Life Sciences Building lagen nog in het halfduister. Alleen uit het laboratorium aan het einde van de gang klonk gedempte muziek — Mozart, als ze zich niet vergiste. Sharon zou al aan het werk zijn. Haar promovenda had dezelfde werklust als Amelia zelf.

De deur van haar kantoor piepte zachtjes toen ze die opende. De kamer rook naar oude boeken. Aan de muur hing de vergeelde afdruk van het periodiek systeem, die ze had meegenomen van haar eerste baan aan de universiteit. Amelia zette haar computer aan en begon bestanden te sorteren. De belangrijkste gegevens had ze al opgeslagen, maar ze moest nog de lopende projecten voor Matthews voorbereiden. Zware voetstappen naderden haar deur. Ze galmden door de lege gang. Amelia keek op en zag professor Jensen in de deuropening staan. Zijn grijze trui spande zich over zijn ronde buik, en zijn schoenen lieten kleine sneeuwplasjes achter op het linoleum.

"Goedemorgen, Amelia", zei hij met zijn kenmerkende Deense accent. "Ik hoor dat u naar Europa reist?"

"Ja." Ze glimlachte beleefd. "Een samenwerkingsproject met Hamburg."

Jensen kwam binnen en liet zich in de bezoekersstoel zakken. Het oude hout kraakte onder zijn gewicht. "Een vermoeiende ochtend, professor?", vroeg Amelia beleefd terwijl ze onopvallend haar bestanden opsloeg.

"Zeer de moeite waard." Hij leunde naar voren, de stoel kraakte dreigend. "Wist u dat ik net terugkom van een fascinerend project? Nord-Green boekt verbazingwekkende vooruitgang op het gebied van CO₂-opslag."

"Echt waar? Wat maakt die technologie precies zo bijzonder?", vroeg Amelia, terwijl ze haar best deed om haar stem neutraal te houden.

"De opslagcapaciteit is indrukwekkend." Zijn bleke ogen staarden haar strak aan. "Bijna te mooi om waar te zijn."

"Een wetenschappelijke doorbraak dus", antwoordde ze neutraal.

"Hmm." Jensen trommelde met zijn vingers op de armleuning. Het ritmische getik vulde de kamer als een metronoom. "Weet u wat het interessante is aan CO₂-opslag? De isotopensignaturen." Hij leunde nog verder naar voren. Zijn adem rook naar pepermunt en koude koffie. "Ze verraden zoveel ... als je ze kunt lezen."

Amelia dwong zichzelf zijn blik te beantwoorden. "Fascinerend", zei ze.

"Nietwaar?" Hij stond log op. De stoel piepte van opluchting. "Soms vraag ik me af of wij wetenschappers te veel begrijpen. Te veel zien." Hij liep naar de deur, zijn stappen zwaar en bedachtzaam. "Doe Hamburg de groeten van mij. En Amelia ..." Hij bleef staan, met één hand op de deurpost. "Wees voorzichtig met wat u in de Noordzee vindt. Sommige ontdekkingen kunnen explosief zijn."

De deur viel achter hem dicht. Het geluid galmde door de kamer. Amelia staarde naar haar scherm, maar de woorden vervaagden voor haar ogen. Haar handen trilden onrustig terwijl ze naar haar insulinepomp zocht. De smartwatch om haar pols piepte — de stress had haar bloedsuikerspiegel omhoog gedreven. Jensen wist iets. En hij had haar een waarschuwing gegeven — of een dreigement. Het zachte gezoem van de airconditioning leek plotseling luider.

Ze pakte haar mobieltje en belde Erik. Hij nam al bij de eerste beltoon op. "We moeten praten", zei ze.

Erik parkeerde de auto voor het Vietnamese restaurant, waar hij Amelia zou ontmoeten. Het sneeuwde steeds heviger en de witte vlokken dwarrelden dicht in het licht van de straatlantaarns. Zijn mobieltje trilde in zijn jaszak; hij zag weer een Duits nummer.

"Wiedner", nam hij op.

"De persconferentie vindt donderdag plaats in Hamburg." Brenners stem klonk gespannen.

"Jürgen Brenner, welke persconferentie?", vroeg Erik.

"NordGreen is van plan hun nieuwe CO₂-technologie te presenteren. Bjørn Ohlson zal persoonlijk aanwezig zijn." Erik ging rechtop zitten. Bjørn Ohlson — die naam liet een bittere nasmaak achter. De bestuursvoorzitter van NordGreen had niet voor niets de reputatie een gewetenloze zakenman te zijn. "Wat wil hij ons dan vertellen?"

"Dat probeer ik nu uit te zoeken." Er klonk een geritsel van papier door de lijn. "Ohlson heeft de afgelopen maanden meerdere keren de boorplatforms in de Noordzee bezocht. Officieel om de nieuwe technologie te inspecteren."

"Bjørn Ohlson als groene visionair?" Erik schudde zijn hoofd. "Die man heeft zijn fortuin vergaard met agressieve oliewinning en elke milieuvrijwilliger afgedaan als een dromer."

"Precies." Brenner sprak zachtjes. "En raad eens wie er vorige week stiekem tien procent van de NordGreen-aandelen heeft gekocht?"

"Hijzelf?"

"Via drie verschillende brievenbusmaatschappijen. Inderdaad."

"We komen dinsdag aan", zei hij. "Waar zien we elkaar?"

"Dat regelen we ter plaatse. Goede vlucht!"

De commissaris beëindigde het gesprek.

Erik staarde naar zijn mobieltje. Met een automatische beweging greep hij in de binnenzak van zijn jas, waar het pakje Gauloises verstopt zat. Dat was een overblijfsel uit zijn verleden in Duitsland, zijn persoonlijke zwakheid. Hij had Amelia beloofd te stoppen — al meerdere keren. De laatste keer na Argentinië, toen ze ternauwernood met hun leven waren ontkomen.

Hij stapte uit, liep om de hoek van het restaurant en stak een sigaret op. De eerste trek brandde in zijn keel, onaangenaam en tegelijkertijd vertrouwd. Hij sloot even zijn ogen. Elf dagen was hij "clean" geweest. Een nieuw record, nu verbroken. Twee Canadese zakenmensen die langs het restaurant liepen, wierpen hem afkeurende blikken toe. In Edmonton rookte bijna niemand. Dat was anders dan in Hamburg, waar de sigaret

nog tot zijn vaste onderzoeksrituelen had behoord. De smaak van tabak vermengde zich met een licht gevoel van schuld.

Hij opende de middenconsole van zijn auto en pakte de kauwgom die hij voor dit soort momenten bij de hand hield. Ernaast stond zijn derde thermosbeker koffie van die dag — zwart en sterk, precies zoals hij hem nodig had. De vragen dwarrelden door zijn hoofd: NordGreen, Ohlson, de persconferentie in Hamburg. Zijn ogen brandden van vermoeidheid; hij had de afgelopen nacht weer te weinig geslapen, was pas om vier uur naar bed gegaan. Amelia had niets gezegd, maar haar bezorgde blik vanochtend had meer gezegd dan woorden. Hij nam een slok van de bittere, inmiddels koude koffie en bekeek zijn spiegelbeeld in de achteruitkijkspiegel. De donkere kringen onder zijn ogen kon hij niet verbergen, maar misschien zou Amelia te druk zijn met haar eigen ontdekking om ze op te merken.

Met NordGreen was er een nieuw verhaal opgedoken — interessanter dan de andere corruptiezaken waaraan hij werkte. Hij hield van de spanning. Het was het gevoel dat hem al jaren dreef. Het gevoel dat hem 's nachts wakker hield, dat hem liet roken en dat ervoor zorgde dat zijn koffiekopje nooit leeg raakte.

Hij zag Amelia door de sneeuw naar het restaurant rennen, haar donkere haar sneeuwwit. Snel gooide hij de kauwgom weg en probeerde hij kalm over te komen. "Jensen?", vroeg hij terwijl hij haar tegemoet liep, in de hoop dat ze de geur van rook niet zou opmerken die nog steeds aan zijn jas kleefde.

Ze knikte. "Laten we naar binnen gaan."

Het restaurant was warm en rook naar steranijs en koriander. De oude meneer Nguyen begroette hen zoals altijd met een brede glimlach en leidde hen naar hun vaste hoekje. Erik wachtte tot de dampende pho voor hen stond, voordat hij vertelde over het telefoontje van Brenner.

"Bjørn Ohlson?" Amelia roerde afwezig in haar soep. "De baas in eigen persoon houdt een persconferentie in Hamburg? Erik, je bent nu wel erg enthousiast geworden, nietwaar?"

"Misschien gaat het helemaal niet om hernieuwbare energie." Erik sprak zachtjes. "Wat als die CO₂-opslag slechts een dekmantel is?"

"Waarvoor?"

"Dat gaan we in Hamburg ontdekken."

De avond van de volgende dag kwam veel te snel. Ze parkeerden voor het huis van Amelia's ouders in Riverdale. Er scheen warm licht door de ramen en de geur van Catherines lamsgebraad kwam hen tegemoet toen ze de trap naar de veranda opliepen.

"Daar zijn jullie dan!" Catherine Thompson omhelsde eerst haar dochter, daarna Erik. Haar tengere gestalte verdween bijna achter Eriks lange gestalte. "Kom binnen, het is veel te koud." Het huis was warm, met een mengeling van oud hout, kruiden en de lavendelgeur van Catherines kaarsen. Robert Thompson stond op uit zijn leren fauteuil. De gepensioneerde manager van de Canadese spoorwegmaatschappij had dezelfde donkere ogen als zijn dochter — en dezelfde onderzoekende blik.

"De pasgetrouwden op huwelijksreis." Hij omhelsde Amelia. "Het werd ook wel eens tijd dat jullie eens op vakantie gingen."

Erik zag hoe Amelia haar blik neersloeg. Ze haatte het om tegen haar ouders te liegen. Maar ze haatte het nog meer om hen in gevaar te brengen.

Catherine had de tafel in de eetkamer feestelijk gedekt. Kristallen glazen schitterden in het licht van de kroonluchter. De rode wijn glom donkerrood in de glazen. "Dus, Europa." Robert sneed het lamsvlees aan. "Hamburg, Oslo, de fjorden ... klinkt prachtig. Maar waarom juist in de lente?"

"Het noorderlicht," zei Erik snel. "Amelia heeft dat altijd al willen zien."

Catherine schepte rozemarijn aardappelen op de borden. "Jullie zullen het geweldig vinden. Robert en ik waren twee jaar geleden in Noorwegen, de mensen zijn daar zo vriendelijk." Ze glimlachte. "En dan die fjorden ... prachtig."

"En de olie-industrie." Robert nam een slok wijn. "Fascinerend hoe ze erin geslaagd zijn milieubescherming en winning met elkaar te verzoenen. Die nieuwe CO₂-opslag bijvoorbeeld ..."

Erik voelde hoe Amelia naast hem verstijfde. Maar Catherine schoot hen te hulp. "Robert, vandaag niet. Ze moeten van hun reis genieten, niet over werk praten."

"Je hebt gelijk, schat." Hij hief zijn glas. "Op de reizigers. Moge het een onvergetelijke reis worden."

Als hij het maar wist, dacht Erik, terwijl hij zijn glas hief. Catherine keek over de rand van haar wijnglas naar haar dochter. In haar donkere ogen lag een veelbetekenende blik. Ze had altijd al een zesde zintuig gehad voor Amelia's gemoedstoestand. "Pas goed op jezelf", zei ze later,

toen ze afscheid namen. Ze hield Amelia's hand iets langer vast dan nodig was. "En laat iets van je horen, oké?"

"Natuurlijk, mama." Amelia omhelsde haar moeder stevig.

De sneeuw viel nog steeds toen ze naar de auto liepen. Erik zag in de achteruitkijkspiegel hoe Catherine en Robert in de verlichte deuropening stonden en hen achterna zwaaiden. Het beeld deed hem aan zijn ouders denken. Aan de laatste avond voor het ongeluk ...

"Ze weet het," zei Amelia zachtjes. "Mijn moeder voelt dat er iets niet klopt."

Erik knikte. "Ze kent je maar al te goed."

"We hadden niet moeten komen."

"Jawel." Hij pakte haar hand. "Omdat we niet weten wat ons in Hamburg te wachten staat. En omdat je ouders het nooit zouden hebben begrepen als we geen afscheid hadden genomen."

De luchthavenhal was helder verlicht. Erik liep door de uitgestrekte vertrekhal van Edmonton International Airport. Zijn voetstappen weerklonken op de gepolijste marmeren vloer. Bij de hoge ramen smolt de sneeuw tot vuile stroompjes. Voor de kleine krantenkiosk bleef hij staan. De Financial Times prijkte in de etalage en daarboven het Wall Street Journal. Een kop sprong hem in het oog: "NordGreen zorgt voor een revolutie in CO₂-opslag — doorbraak in klimaattechnologie". Hij kocht beide kranten en een exemplaar van The Economist.

De verkoper bekeek de economische kranten. "Investeert u in groene energie?"

"Nee, en ik weet ook niet zeker of dat wel zo'n goed idee is", antwoordde Erik. Hij ging op een bankje zitten en bladerde door de tijdschriften. The Economist had het meest uitgebreide artikel. De feiten leken indrukwekkend: NordGreen beloofde opslagcapaciteiten die alle bestaande technologieën in de schaduw stelden. Het aandeel was de afgelopen maanden met driehonderd procent gestegen. Analisten overtroffen elkaar met lofuitingen. Als iets te mooi klonk om waar te zijn ... "Ze hebben goed werk geleverd."

Amelia liet zich naast hem in de fauteuil vallen. Ze wees naar de kranten. "Een perfect georkestreerde pr-campagne."

Erik reikte haar The Economist aan. "Lees eens de alinea over de opslagcapaciteit."